

VAISTININKO PADĖJĖJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

VAISTININKO PADĖJĖJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis

Vilnius, 2008

KURKIME ATEITĮ DRAUGE!

*Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“*

*Standarto rengimą koordinavo Profesinio mokymo metodikos
centro Standartų ir mokymo programų skyrius*

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro ir
Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro
2008 m. birželio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-1872/A1-209

VAISTININKO PADĖJĖJO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – penktasis.
2. Valstybinis kodas – S572702.
3. Suteikiama kvalifikacija – vaistininko padėjėjas.
4. Bazinis išsilavinimas – vidurinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Vaistininko padėjėjo rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgus į darbo rinkos pokyčius, Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus ir remiantis kitų šalių patirtimi. Šis Standartas – pagrindas penktojo profesinio išsilavinimo lygio studijų programai rengti.

5.2. Asmenys, sėkmingai baigę šio Standarto reglamentuojamą vaistininko padėjėjo rengimo programą, įgyja profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: gyventojų aptarnavimas; vaistinių preparatų gamyba ir analizė; vaistinių preparatų ir vaistinių prekių atsargų tvarkymas; darbo vietos organizavimas.

5.3. Vaistininko padėjėjas dirba didmeninio platinimo ir vaistinių preparatų gamybos įmonėse, vaistinėse.

5.4. Vaistininko padėjėjas pardavinėja vaistinius preparatus, vaistines prekes, informuoja gyventojus apie jas, gamina įvairių formų vaistinius preparatus, užtikrina vaistinių preparatų ir vaistinių prekių kokybę, tvarko darbo vietą ir paruošia įrengimus.

5.5. Vaistininko padėjėjo profesinę sėkmę lemia profesinės vertybės ir žinios, praktiniai įgūdžiai, siekimas tobulinti profesinę kvalifikaciją bei vaistininko padėjėjui būtinos asmeninės savybės: sąžiningumas, darbštumas, pareiškimas, komunikabilumas, kruopštumas, atidumas, humaniškumas.

6. Vaistininko padėjėjo tikslas – aprūpinti gyventojus kokybiškais vaistiniais preparatais ir vaistinių prekėmis.

7. Vaistininko padėjėjo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Vaistininko padėjėjo kompetencijų ribos, studijų tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Sėkmingam vaistininko padėjėjo darbui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

9.1. organizuotumas;

- 9.2. savarankiškumas priimant sprendimus;
  - 9.3. komandinis darbas;
  - 9.4. taktiškumas;
  - 9.5. tolerancija bendraujant;
  - 9.6. matematinis raštingumas;
  - 9.7. kompiuterinis raštingumas.
  - 10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:
    - 10.1. Vaistininko padėjėjo kvalifikacija suteikiama studentui, baigusiam visą studijų programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.
    - 10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:
      - 10.2.1. studijų procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;
      - 10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.
    - 10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.
-

VAISTININKO PADĖJĖJO VEIKLOS SRITYS IR KOMPETENCIJOS

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Gyventojų aptarnavimas	1.1. Parduoti vaistinius preparatus ir vaistinių prekes 1.2. Informuoti gyventojus apie vaistinių preparatų vartojimą 1.3. Konsultuoti apie vaistinių prekių vartojimą 1.4. Taikyti naujas technologijas
2. Vaistinių preparatų gamyba ir analizė	2.1. Gaminti įvairių formų ekstemporalius vaistinius preparatus vaistinėse 2.2. Gaminti pramoninius vaistinius preparatus 2.3. Taikyti įvairius vaistinių preparatų kokybės kontrolės būdus
3. Vaistinių preparatų ir vaistinių prekių atsargų tvarkymas	3.1. Organizuoti vaistinių preparatų ir vaistinių prekių laikymą 3.2. Prižiūrėti vaistinių preparatų ir vaistinių prekių kokybę
4. Darbo vietos organizavimas	4.1. Sutvarkyti darbo vietą 4.2. Parengti darbui įrenginius, priemones ir prietaisus 4.3. Paruošti vaistinius preparatus ir vaistinių prekes parduoti

VAISTININKO PADĖJĖJO KOMPETENCIJŲ RIBOS, STUDIJŲ TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Gyventojų aptarnavimas	1.1. Parduoti vaistinius preparatus ir vaistinių prekes	Farmakologinės vaistinių preparatų grupės. Vaistinių prekių grupės. Nereceptiniai vaistiniai preparatai. Augaliniai vaistiniai preparatai. Homeopatiniai vaistiniai preparatai. Receptiniai vaistiniai preparatai. Vaistinių preparatų pardavimo (išdavimo) tvarka. Receptų rūšys. Receptų priėmimas ir įvertinimas. Receptų formos. Kompensuojamųjų vaistinių preparatų receptai. Vaistinių prekių parinkimas. Racionalus vaistinių preparatų vartojimas ir indikacijos (kontraindikacijos). Ekstemporalios gamybos vaistinių preparatų kainų apskaičiavimas.	1.1.1. Pažinti farmakologines vaistinių preparatų grupes 1.1.2. Žinoti ir parinkti nereceptinius, receptinius, augalinius vaistinius preparatus, homeopatinius vaistus ir vaistinių prekes 1.1.3. Palyginti vaistinių preparatų farmakodinaminius ir farmakokinetinius kitimus 1.1.4. Išmanyti žmogaus anatomiją, fiziologiją, ligų simptomus ir sindromus 1.1.5. Vertinti recepto išrašymo teisingumą ir parduoti (išduoti) vaistinius preparatus, vaistinių prekes	Išspręstos klinikinės situacijos. Suvaidinta situacija „Vaistinėje“. Parengtas vaistinių preparatų pardavimo tvarkos aprašas. Atlikta recepto (įvairių formų) analizė. Nustatyta ekstemporalios gamybos vaistinio preparato kaina.
		1.2. Informuoti gyventojus apie vaistinių preparatų vartojimą	Bendravimas su gyventojais. Bendravimas valstybine ir viena užsienio užsienio kalba. Taisyklinga profesijos terminija Etikos ir deontologijos normos. Kaimo vietovių gyventojų aprūpinimas vaistiniais preparatais. Vaistinių preparatų laikymo sąlygos	1.2.1. Bendrauti su gyventojais valstybine ir užsienio kalbomis 1.2.2. Paaikinti racionalų vaistinių preparatų vartojimą, indikacijas, kontraindikacijas 1.2.3. Žinoti etikos ir deontologijos normas

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		namuose. Atskirų vaistinių preparatų formų vartojimo ypatumai.		
	1.3. Konsultuoti apie vaistinių prekių vartojimą	Medicininės paskirties produktai. Specialiosios paskirties maisto produktai. Maisto papildai. Medicinos prietaisai ir priemonės. Neįgaliųjų techninės pagalbos priemonės. Kosmetikos gaminiai. Biocidai. Asmens higienos gaminiai.	1.3.1. Parinkti vaistinių prekes 1.3.2. Išmanyti vaistinių prekių vartojimą	Parengti atskirų vaistinių prekių grupių aprašai. Pateiktos rekomendacijos vaistinių prekių naudojimui.
	1.4. Taikyti naujas technologijas	Vaistinių preparatų informacinės sistemos. Informacijos apie vaistinius preparatus paieška ir pateikimas. Vaistinių preparatų užsakymų komplektavimas.	1.4.1. Taikyti vaistinių preparatų informacines sistemas 1.4.2. Valdyti vaistinės kompiuterinę programinę įrangą	Atlikta vaistinių preparatų informacijos paieška. Užregistruotas kompensuojamasis vaistinis preparatas (skaitos kompiuterių sistemoje (SKS) ar kitoje sistemoje). Sudarytas vaistinių preparatų užsakymas. Parengtas vaistinio preparato informacinis lapelis.
2. Vaistinių preparatų gamyba ir analizė	2.1. Gaminti įvairių formų ekstemporalius vaistinius preparatus vaistinėse	Lietuvoje nostrifikuotos farmakopėjos, farmakopėjiniai straipsniai. Vaistinių preparatų formos (milteliai, tirpalai, tepalai, žvakutės, lašai, globulės, suspensijos, emulsijos). Vaistų gamybos reikalavimai. Saugi vaistinių preparatų gamyba. Vaistinių preparatų gamybos metodai.	2.1.1. Analizuoti farmakopėjas ir farmakopėjinius straipsnius 2.1.2. Parinkti optimalų vaistinių preparatų gamybos metodą 2.1.3. Kokybiškai gaminti ekstemporalius vaistinius preparatus 2.1.4. Parinkti vaistinių preparatų gamyboje naudojamą pagalbines medžiagas, priemones ir įrengimus	Pagaminti įvairių formų kartiniai vaistiniai preparatai. Išrašytas savikontrolės lapelis. Surinktas vaistinių augalų herbaras. Atlikta receptų analizė. Pagaminti aprašiniai vaistiniai preparatai laboratorijoje. Parengtas saugaus darbo aprašas.

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		<p>Vaistinių medžiagų gavimo šaltiniai.</p> <p>Vaistinių medžiagų fizikinės ir cheminės savybės.</p> <p>Vaistinių medžiagų laikymo sąlygos.</p> <p>Vaistinių medžiagų dozės.</p> <p>Vaistinius preparatus gaminant naudojamos pagalbinės medžiagos.</p> <p>Vaistinių medžiagų nesuderinamumas.</p> <p>Homeopatinė vaistinių preparatų formų gamyba.</p> <p>Augalinių vaistinių preparatų gamyba.</p> <p>Vaistažolių paruošos.</p> <p>Kartinių vaistinių preparatų gamyba.</p> <p>Aprašinių vaistinių preparatų gamyba.</p> <p>Narkotinės ir psichotropinės vaistinės medžiagos.</p> <p>Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakai.</p>	<p>2.1.5. Sisteminti vaistinius augalus</p> <p>2.1.6. Išmanyti vaistažolių veikliųjų medžiagų nesuderinamumą, iš vaistažolių pagamintų vaistinių preparatų veikimą, vaistinės žaliavos ruošimą ir vertinimą</p> <p>2.1.7. Išmanyti medžiagų fizines ir chemines savybes, vaistinių medžiagų nesuderinamumą</p> <p>2.1.8. Kruopščiai gaminti vaistinius preparatus</p> <p>2.1.9. Skirti narkotinių, psichotropinių vaistinių preparatų, degių, lakių ir kvapių medžiagų bei žaliavų savybes</p>	
	2.2. Gaminti pramoninius vaistinius preparatus	<p>Pramoninės gamybos vaistinių preparatų formos.</p> <p>Naujos vaistinių preparatų formos.</p> <p>Geros gamybos praktikos reikalavimai.</p>	<p>2.2.1. Žinoti pramoninių vaistinių preparatų formų gamybos principus</p> <p>2.2.2. Tyrinėti naujas vaistinių preparatų formas</p> <p>2.2.3. Taikyti geros gamybos praktikos reikalavimus</p>	<p>Atliktas pramoninių vaistinių preparatų formų aprašymas.</p> <p>Naujų vaistinių preparatų formų sąrašo parengimas.</p> <p>Geros gamybos praktikos reikalavimų schemos sudarymas.</p>
	2.3. Taikyti įvairius vaistinių preparatų kokybės kontrolės būdus	<p>Norminiai dokumentai, reglamentuojantys vaistinių preparatų kokybę.</p> <p>Optimalūs vaistinių preparatų tikrinimo metodai.</p> <p>Vaistinių medžiagų tapatybė.</p>	<p>2.3.1. Taikyti norminius dokumentus, reglamentuojančius vaistinių preparatų kokybę</p> <p>2.3.2. Palyginti vaistinių medžiagų gavimo šaltinius, gamybos būdus, priemonių atsiradimo galimybes</p>	<p>Padarytos išvados apie laikymo sąlygas.</p> <p>Atlikta pavienių preparatų ir eksterporalių vaistinių preparatų formų cheminė analizė.</p> <p>Atlikta fizikinė, cheminė,</p>

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		<p>Ekstemporalių vaistinių preparatų kiekybinė analizė. Vaistinių preparatų kokybinė analizė.</p>	<p>2.3.3. Parinkti optimalių vaistinių preparatų tikrinimo metodą 2.3.4. Nustatyti pavienių vaistinių medžiagų tapatybę, atlikti ekstemporaliai pagamintų vaistinių preparatų kokybės ir kiekybės analizę</p>	<p>kiekybinė tirpalų ir kristalinių medžiagų analizė.</p>
3. Vaistinių preparatų ir vaistinių prekių atsargų tvarkymas	3.1. Organizuoti vaistinių preparatų ir vaistinių prekių laikymą	<p>Vaistinių preparatų ir vaistinių prekių laikymo sąlygos. Narkotinių ir psichotropinių vaistinių preparatų laikymo taisyklės. Degios, laktos, kvapios medžiagos ir žaliavos. Vaistinių preparatų kokybei neigiamą įtaką darantys veiksniai.</p>	<p>3.1.1. Tinkamai saugoti ir laikyti narkotinius ir psichotropinius vaistinius preparatus 3.1.2. Žinoti neigiamus vaistinių preparatų kokybės veiksnius ir atitinkamai laikyti vaistinius preparatus ir vaistinių prekes 3.1.3. Tinkamai saugoti degias, laktas, kvapias medžiagas ir žaliavas</p>	<p>Parengti laikymo ir saugojimo aprašai atskiroms vaistinių medžiagų grupėms. Parengta vaistinių preparatų ir vaistinių prekių išdėstymo vaistinės officinoje ir vaistų laikymo patalpoje schema.</p>
	3.2. Prižiūrėti vaistinių preparatų ir vaistinių prekių kokybę	<p>Norminė techninė dokumentacija. Farmacinės atliekos, jų tvarkymas, apskaita (parengimas surinkti). Pirminis pakuotės kokybės patikrinimas. Pagalbinių medžiagų pakuotės kokybės patikrinimas.</p>	<p>3.2.1. Išmanyti norminius dokumentus, reglamentuojančius vaistinių preparatų kokybę 3.2.2. Planuoti tinkamą farmacinių atliekų tvarkymą 3.2.3. Organizuoti vaistinių preparatų ir vaistinių prekių priėmimą</p>	<p>Parengti aprašai: „Farmacinių atliekų tvarkymas.“ „Vaistinių preparatų ir vaistinių prekių priėmimas bei sandėliavimas.“ Parengta farmacinių atliekų tvarkymo dokumentacija. Sudaryta vaistinių preparatų ir vaistinių prekių priėmimo ir sandėliavimo schema.</p>
4. Darbo vietos organizavimas	4.1. Sutvarkyti darbo vietą	<p>Oficina. Atsargų patalpa. Farmacijos specialisto darbo vieta. Vaistinių preparatų gamybos patalpa (laboratorija). Geros vaistinių praktikos reikalavimai.</p>	<p>4.1.1. Išdėstyti ir skirti vaistinių prekes bei vaistinius preparatus pagal farmakologines grupes 4.1.2. Analizuoti farmacinę veiklą reglamentuojančius dokumentus 4.1.3. Taikyti geros vaistinių praktikos reikalavimus</p>	<p>Išspręstos klinikinės situacijos. Atskirti vaistinių preparatai ir išdėstyti pagal farmakologines grupes. Atlikta farmacinę veiklą reglamentuojančių dokumentų analizė.</p>

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Studijų tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
		Farmacinių atliekų laikymo patalpa ar vieta. Taikomųjų tyrimų metodai.	4.1.4. Atlikti taikomuosius tyrimus	Sudarytas taikomojo tyrimo planas. Suorganizuotas vaistinių prekių grupių pristatymas.
	4.2. Parengti darbui įrenginius, priemones ir prietaisus	EKA kasos aparatai, kasos juostos ir dokumentai. Matavimo ir svėrimo prietaisai. Destiliavimo aparatas. Šaldymo prietaisai. Džiovinimo spinta, autoklavas, sterilizatorius ir kiti įrenginiai, naudojami vaistinių preparatų gamyboje. Mikrobinė tarša. Aseptika, antiseptika, dezinfekavimo priemonės.	4.2.1. Dirbti kasos aparatu 4.2.2. Tiksliai matuoti ir sverti 4.2.3. Įvertinti mikrobinę vaistinės aplinkos taršą	Atliktas darbas kasos aparatu. Pagamintas vaistinis preparatas pagal receptą. Atliktas vaistinių preparatų ir vaistinių prekių patalpų mikrobinės taršos tyrimas.
	4.3. Paruošti vaistinius preparatus ir vaistinių prekes paruošti	Vaistinių preparatų pakavimas ir apiforminimas. Vaistinių preparatų kainodara. Atsargų paruošimas ir išdėstymas. Vaistinių prekių reklama.	4.3.1. Pakuoti ir apipavidalinti vaistinius preparatus 4.3.2. Analizuoti vaistinių preparatų kainodarą ir taikyti vaistinių preparatų kompensavimo principus 4.3.3. Projektuoti ir išdėstyti vaistinius preparatus ir vaistines prekes	Taisyklingai ipakuotos ir apiformintos ekstemporalių vaistinių preparatų formos. Schematizuotas vaistinių prekių išdėstymo planas. Teisingai nustatyta vaistinio preparato kaina.

Spausdino UAB „JUDEX“
Europos pr. 122, LT-46351 Kaunas
Tel./faks. (8~37) 34 12 46
www.judex.lt
Tiražas – 100 vnt. Užsakymo Nr. 7633

Išleido

PROFESINIO
MOKYMO
METODIKOS
CENTRAS

www.pmmc.lt